

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι.Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 387

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της
Φτώχειας

ΘΕΜΑ: Διασφάλιση ουσιαστικών προϋποθέσεων και προδιαγραφών για την επάρκεια και καταλληλότητα του συνόλου των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών υγείας, για τις σύνθετες ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.2976/30-3-2023 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τη βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου, αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ως προς τις προϋποθέσεις λειτουργίας των μονάδων κοινωνικής φροντίδας, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α 213),όπως αυτό διαμορφώθηκε με το άρθρο 100 του ν.5041/2023, προβλέπεται ότι με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ορίζεται σε κάθε περιφερειακή ενότητα ένας τουλάχιστον κοινωνικός λειτουργός ή άλλος κοινωνικός επιστήμονας που υπηρετεί σε αυτή ως κοινωνικός σύμβουλος. Ο κοινωνικός σύμβουλος ασκεί επίβλεψη και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους Φορείς, ήτοι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαθέτει και λειτουργεί μία ή περισσότερες Μονάδες, ήτοι κάθε δομή στην οποία παρέχονται οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με αναπηρία (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων, ως προς την ποιότητα και την επάρκεια αυτών, καθώς και ως προς την τήρηση των ειδικότερων υποχρεώσεων των ως άνω Φορέων που πηγάζουν από την κείμενη νομοθεσία.

Ο κοινωνικός σύμβουλος πραγματοποιεί αυτοψίες στους χώρους των Φορέων που υπάγονται στον έλεγχό του, ανεξάρτητα από το εάν οι εν λόγω Φορείς εποπτεύονται από τις οικείες περιφερειακές ενότητες ή υπάγονται στον έλεγχό του βάσει του π.δ. 99/2017 (Α' 141), κατ' ελάχιστο μία φορά το εξάμηνο, συντάσσοντας ακολούθως σχετική έκθεση αξιολόγησης για την οργάνωση και λειτουργία κάθε φορέα και για την εν γένει ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών,

προβαίνοντας σε συστάσεις και υποδεικνύοντας συγκεκριμένες ενέργειες και λήψη μέτρων, όπου απαιτείται. Οι ελεγχόμενοι Φορείς υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις συστάσεις του κοινωνικού συμβούλου και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις υποδείξεις των εκθέσεων αξιολόγησης. Η συμμόρφωση ή μη των Φορέων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται παραπάνω, λαμβάνεται υπόψη κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης, πιστοποίησης, καθώς και επιχορήγησής τους από πιστώσεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο, στους Φορείς διενεργείται πρόσθετη αυτοψία από κλιμάκιο δύο τουλάχιστον αρμοδίων προς τούτο υπαλλήλων γειτονικής Περιφερειακής Ενότητας, μεταξύ των οποίων και ο κοινωνικός σύμβουλος. Το κλιμάκιο που θα διενεργήσει αυτοψία σε Φορείς γειτονικής Περιφερειακής Ενότητας ορίζεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, ενώ ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μπορεί να αιτηθεί ανά πάσα στιγμή τη διενέργεια ελέγχου, επιθεώρησης ή έρευνας Φορέα από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας ή τη διενέργεια έκτακτων αυτοψιών από την οικεία Περιφέρεια.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4837/2021, οι Φορείς Παιδικής Προστασίας, δηλαδή οι φορείς κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου οι οποίοι παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας για την προστασία του ανηλίκου, συμπεριλαμβανομένου του ανηλίκου με αναπηρία, υποχρεούνται να μεριμνούν για την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης των ανηλίκων που τελούν υπό την προστασία τους, τα οποία είτε καταγγέλλονται είτε υποπίπτουν στην αντίληψη των απασχολούμενων σε αυτούς. Σύμφωνα εξάλλου με την παρ. 1 του άρθρου 5 αυτού, σε κάθε μονάδα των Φορέων Παιδικής Προστασίας ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων, ενώ με την παρ. 1 του άρθρου 9 συνιστάται Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων ως συντονιστικός μηχανισμός, στον οποίον γίνεται καταγραφή όλων των γνωστοποιήσεων περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων που υποβάλλονται από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας και κάθε άλλον φορέα που παρέχει υπηρεσίες σε ανηλίκους. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράβαση των ανωτέρω, επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος του φορέα, ο οποίος οφείλει να προβεί σε αντικατάσταση του Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων, κατά περίπτωση.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 54, όπως ισχύει, οι διατάξεις που αφορούν στην κακοποίηση ανηλίκων εφαρμόζονται αναλόγως και σε κάθε φορέα κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου ο οποίος παρέχει οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, κλειστής ή ανοιχτής περιθαλψής σε ενήλικους με αναπηρία, σε ηλικιωμένους και σε χρονίως πάσχοντες. Στην περίπτωση αυτή, κατά την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στην παρ. 1, ως «κακοποίηση ανηλίκου» νοείται η «κακοποίηση ωφελουμένου» και ως «Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων» ο «Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελουμένων».

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν.4837/2021, όπως αυτό διαμορφώθηκε με το άρθρο 65 του ν.4921/2022, ως «κακοποίηση ωφελουμένου» νοούνται όλες οι μορφές σωματικής ή συναισθηματικής κακής μεταχείρισης, σεξουαλικής κακοποίησης, παραμέλησης, διάκρισης, αμελούς θεραπευτικής πρόληψης ή αντιμετώπισης, εκμετάλλευσης για εμπορικούς ή άλλους σκοπούς και εν γένει κάθε υλική πράξη, ενέργεια ή παράλειψη που έχει ως αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται ανεκτό και σύμφωνο με τις ειδικότερες ανάγκες του κάθε ωφελούμενου επίπεδο περίθαλψης. Ως «Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελουμένων» νοείται, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 5, το φυσικό πρόσωπο που ορίζεται σε κάθε φορέα το οποίο αναλαμβάνει τη συγκέντρωση και καταγραφή των αναφορών περιστατικών κακοποίησης, τη διαβίβασή τους στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή δυνητικά στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, καθώς και τη χωρίς χρονοτριβή παράλληλη ενημέρωση της διοίκησης του φορέα. Με τον ορισμό του, ο Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελουμένων ενημερώνει επαρκώς και αμελλητί όλους τους ωφελούμενους που διαμένουν στον φορέα σχετικά με τα στοιχεία του και τα κανάλια επικοινωνίας μαζί του.

Περαιτέρω διευκρινήσεις σχετικά με την ενίσχυση των υποχρεώσεων των φορέων κοινωνικής πρόνοιας που παρέχουν υπηρεσίες σε ενήλικα άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και χρονίως πάσχοντες, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης, παρέχονται με την αριθ. πρωτ. 45027/13-05-22 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας.

Τέλος, οι προϋποθέσεις και τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα για το προσωπικό που απασχολείται σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) και Κέντρα Διημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.Η.Φ.), ορίζονται στο άρθρο 6 της αριθ. Δ12/ΓΠοικ.13107/283/20-3-2019 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β' 1160) « Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες» και τα άρθρα 22-28 του ΠΔ 395/1993 (Α' 166) «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ.», όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 43/2014 (Α' 76).

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ